

1. ΜΕΤΑΞΥ ΦΙΛΟΦΡΟΝΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 27/09/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 27/09/2025

Σελίδα: 22

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Μεταξύ φιλοφρονήσεων και συναλλαγών

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Από την πρώτη στιγμή της συναντήσεως Τραμπ - Ερντογάν, έγινε σαφές γιατί ο πρόεδρος της Τουρκίας επένδυσε τόσα πολλά στην μετά εξαστία πρώτη επίσκεψη του στον Λευκό Οίκο. Ο καταγιομός φιλοφρονήσεων του αμερικανού προέδρου προς τον τούρκο ομόλογό του επιβεβαίωσε το άριστο επίπεδο των διαπροσωπικών σχέσεων, η οποία είχε φανεί και από τη θέση Ερντογάν εκ δεξιών του Τραμπ κατά την πρόσφατη συνάντησή του με τους ηγέτες των μεγάλων κρατών με μουσουλμανικό πληθυσμό. Οι φιλοφρονήσεις, ωστόσο, υπηρετούσαν τις οικονομικές και στρατηγικές φύσεως επιδιώξεις της αμερικανικής πλευράς. Ήδη προ της συναντήσεως ο Ερντογάν ερχόταν με προίκα 50 δισεκατομμυρίων δολαρίων, υποσχόμενος να ανταποκριθεί θετικά στην συναλλακτικού προσανατολισμού εξωτερική πολιτική, την οποία προωθεί κατά τη δεύτερη θητεία του ο πρόεδρος Τραμπ. Οι απαιτήσεις όμως του αμερικανού προέδρου δεν περιορίζονταν σε αποφάσεις που έθιγαν τα ευρωπαϊκά οικονομικά συμφέροντα όπως η αγορά εκατοντάδων αεροσκαφών Boeing για τις ανάγκες των «Τουρκικών Αερογραμμών». Σημαντικότερη από στρατηγικής απόψεως ήταν η παραίτηση Τραμπ να σταματήσει η Τουρκία να αγοράζει αργό πετρέλαιο και φυσικό αέριο από τη Ρωσία και να στραφεί στην αμερικανική αγορά. Καθώς η Τουρκία καλύπτει περίπου το 45% των ενεργειακών της αναγκών από τη Ρωσία, η θετική ανταπόκριση της Τουρκίας θα αποτελούσε βαρύ πλήγμα στη ρωσική οικονομία και θα αποσταθεροποιούσε μία πολύπλοκη αλλά πολύτιμη για αμφότερα τα μέρη σχέση. Το αίτημα ενεργειακής ανεξαρτησίας της Τουρκίας από τη Ρωσία έγινε σαφέστερο και με την υπογραφή συμφωνίας αμερικανοτουρκικής στρατηγικής συνεργασίας για τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς.

Ενδιαφέρουσα και απευθυνόμενη στην προσωπική του πολιτική βάση ήταν και η αναφορά Τραμπ στην κατάσταση των χριστιανικών μειοψηφιών στην Τουρκία. Δεν έλειψε και το στοιχείο του παραλόγου. Απονέμοντας εύσημα στον πρόεδρο Ερντογάν για την απελευθέρωση του αμερικανού πάστορα Αντρίου Μπράνσον, ο πρόεδρος Τραμπ παρέλειψε να αναφέρει ότι και η σύλληψή του έγινε επί κυβερνήσεως Ερντογάν. Εκπλήξη απετέλεσε η αναφορά στην επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκας και η δέσμευση Ερντογάν ως προς αυτό. Η διεθνοποίηση του ζητήματος της Χάλκας υπήρξε πάγια επιδίωξη του Οικουμενικού Πατριαρχείου, η οποία φαίνεται ότι αποδίδει καρπούς.

Και τα τουρκικά αιτήματα; Το κυριότερο αφορούσε την άρση των κυρώσεων CAATSA εναντίον της Τουρκίας λόγω της αγοράς των πυραύλων S-400, αλλά και την επιστροφή της Τουρκίας στο πρόγραμμα συμπαγωγής των αεροσκαφών F-35. Εκεί πέραν της διακινύζεως καλών προθέσεων του Τραμπ, οποιαδήποτε εξέλιξη, η οποία – ούτως ή άλλως – προϋποθέτει και τη σύμφωνη γνώμη του Κογκρέσου, συνδέθηκε με την εκπλήρωση των αμερικανικών αιτημάτων από την τουρκική πλευρά. Επιπλέον, έλειψε οποιαδήποτε αναφορά στην εσωτερική κατάσταση στην Τουρκία, την κατάσταση του κράτους δικαίου, των ατομικών δικαιωμάτων και των ατομικών ελευθεριών. Θα μπορούσε βεβαίως να πει ότι στα μάτια της κυβερνήσεως Τραμπ η Τουρκία μετατρέπεται από «μαύρο πρόβατο» σε «πρότυπο», όσον αφορά την άρση των θεσμικών αντιβάρων, τη συγκέντρωση των εξουσιών στην κορυφή της εκτελεστικής εξουσίας και την υπονόμευση της αυτονομίας των θεσμών του κράτους. Ο ίδιος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών στην Τουρκία Τομ Μπάρακ ανέφερε ότι αυτό που μπορεί να προσφέρουν οι Ηνωμένες Πολιτείες στην κυβέρνηση Ερντογάν είναι «νομιμοποίηση». Με άλλα λόγια η τουρκική κυβέρνηση μπορεί να είναι βέβαιη ότι οι πρωτοβουλίες εδραιώσεως ενός αυταρχικού καθεστώτος δεν πρόκειται να συναντήσουν αντιδράσεις και κυρώσεις.